

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8 uri, ob ponedeljkih ob 10. urah. — Naročniki znanja: v Ljubljani v upravništvu mestno K 130, s dostavljanjem na dom K 130; s pošto mestno K 130, polletno K 10, četletno K 5, letno K 10. Za inostranstvo mestno K 30. — Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravništvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnika upravništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti ramko. — Telefon številka 303.

Klerikalni rekurz — zavržen!

Vesela vest je prišla z Dunaja: upravno sodišče je zavrnilo rekurznih ljubih klerikalcev proti občinskim volitvam v Ljubljani, ker se ni hotelo podati v službo naše klerikalne stranke, kot se je podal baron Schwarz, temveč je sodilo po zakonu in pravici, kakor je to pri tej ugledni instituciji navadno.

Nenormalnim razmeram na ljubljanskem magistratu bo napravljen sedaj v najkrajšem času konec, vitez Laschan se vrne v palačo na Bleiweisovi cesti, na starem, častitljivem ljubljanskem rotovžu zavlada pa zopet „mestni parlament“, z županom na čelu.

Je pa tudi že skrajni čas za to, ker več kot eno leto izjemnih razmer v tako veliki občini kot je Ljubljana je več kot preveč, da pretrpi občina razne škode, ki jih morda ne bi pretrpela v normalnih razmerah.

O vsem tem se je že dosti govorilo in pisalo in bilo bi res nepotrežno ponavljati ono, kar je vsakemu že znano in trditno ono, o čemur je vsakdo prepričan, ne izvemši niti naših klerikalcev, ki so dobro vedeli, da so s svojim rekurzom samo škodovali Ljubljani in so ravno zato — rekurz tudi vložili.

Hudobni in maščevalni so naši klerikalci tako, kot morda nobena druga stranka v državi; nasilje za nasiljem izvršujejo klerikalci in s takim cinizmom, kot to delajo največji tirani in ako bi imeli toliko moči, bi prekosili v nasiljih ne samo Tomašiča, sedanjega hrvaškega bana, temveč tudi samega Kluena, radi katerega so se svojočasno toliko zgražali.

Seveda, načelno klerikalci ne morejo odobravati nobenega nasilja, ali oni stojijo na stališču, da je njim vse dovoljeno, oni opravičujejo vsako svojo nasilje z ljudsko voljo, kakor bi bila volja Ljubljancov, da so vladala na mestnem magistratu tako dolgo izjemne razmere! Le naj vprašajo klerikalci Ljubljance o tem za njihovo mnenje, pa bodo slišali odgovor, ki jim bo dolgo šumel v ušesih!

Ta odgovor klerikalci takointako dobijo, če prej ne, pri prvih občinskih volitvah! Tri leta bo pač sedelo v mestnem svetu ljubljanskem 14 klerikalcev, potem se pa njihovo število gotovo prav občutno skrči, ker ljubljansko prebivalstvo se vedno bolj zaveda, kdo je največji njegov sovražnik in ljubljanski volilci bodo smatrali v bodoče klerikalne kandidate za mestni svet ljubljanski — za provokaterje, ker vsaka klerikalna kandidatura v Ljubljani je v resnici provokacija ljubljanskega prebivalstva, od katerega bi se s tem zahtevalo, da glasuje za svoje največje sovražnike.

„Poteptati v prah in uničiti vse kar ni našega“, to je geslo naših klerikalcev, to je maksima vsega njihovega delovanja, zaslužiti slovenski

narod tako popolnoma, da bo sledil klerikalnim voditeljem kot čreda ovac, pokorno in brezpogojno, to je cilj klerikalne stranke, ki se pa mora izjaloviti in čem večja bodo klerikalna nasilja, tem prej bo klerikalizem — padel.

Kaj porečejo klerikalci sedaj, po tako uničujoči obsodbi upravnega sodišča, ker o tem ni nobenega dvoma, da je z razsodbo upravnega sodišča obojena klerikalna hudobija? Oni so to sami pričakovali, ker so sami dobro vedeli, da se nepravilnosti priobčinskih volitvah od strani narodno-napredne stranke niso vršile, pač pa so na nečuten način terorizirali volilce oni, klerikalci.

No, pa klerikalci bodo mirno vtaknili v žep tudi to obsodbo, ker njim se je šlo samo za to, da ostane Laschan čem dalje na ljubljanskem magistratu, da je Ljubljana čem dalje oropana avtonomije.

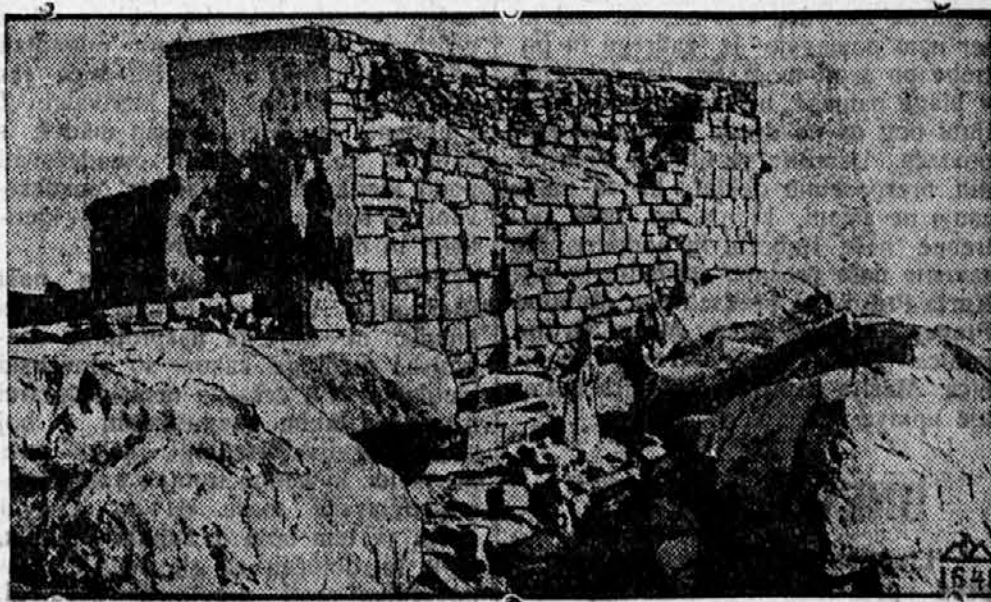
Iz slovenskih krajev.

Iz Stožic. Oblasti hočejo posebno žganje, kolikor mogoče omejiti s tem, da prodajalnam, branjevcem in tudi gostilničarjem ne podelijo pravice točiti žganje. Tudi v Stožicah se nahajata dve prodajalni, kateri se protipostavno poslužujeta žganjetoča itd. Gotovi sta si, da se na katoliški podlagi sme vse delati, ako imamo župnika in župana, katerega skrbita za svojo nenasičeno bisago. Prva, vdova Kordinova je pri občinskih volitvah z vsoto katoliško gorečnostjo agitirala v prid katoliški (?) stranki pri njenih žganjeplavcih. Drugi, branjevec Ramovš (posavski Rotšild) je pokazal pri občinskih volitvah svojo mnogobrojno barvo, postal je čez noč katoliški mož. Pravijo tudi, da dobi kot novi občinski odbornik v kratkem času tudi gostilniško koncesijo (katoliško restavracijo). Posavski paša, s pooblastili voljeni župan Vilfan mora molčati, ker on kot gostilničar zalaga omenjena dva s pičajo, da zamore kot tak preživeti svojo mnogoštevilno družino. Kaj pa bisagar župnik? V prodajalni Kordinove ga vidimo večkrat iti, ne vemo, ali hodi gledati Kordinovo, mogoče trobi v frakelj ali pa blagoslovlja šnops. Poskrbeli pa bomo, da bodo za one, kateri se skrivajo pod farovski suknjo, ravno tiste pravice in dolžnosti kot za druge.

Iz Mekinji pri Kamniku. Grozovito se jezi klerikalni dopisnik kljub sijajni zmagi „eselesov“ ob priliki naših občinskih volitev v „Domoljubu“ od dne 16. t. m., tedaj v listu, katerega pošten človek še s cunjno ne prime, nad mekinjskimi in kamniškimi liberalci, kakor tudi nad kamniško meščansko korporacijo, ki je dala naprednim volilcem svoj glas. Seveda, kakor je bilo od poštenega (?) dopisnika najpoštenjega lista „Domoljuba“ tudi pričakovati, ne manjka v tem dopisu tudi laži. Kdo more trditi, da je vodil shod pri „Bečnu“ v Godiču

zadnji večer pred volitvijo kamniški liberalci? Povejte, lažnivi hinavci! — Nekaj naravnega pa je, da je kamniška korporacija, katere tako hudo leži v želodcu farovškim požeruhom in koritarjem, svoj glas oddala samostojno in treznomislim ljudem. Da se je ogromna večina volilcev volitev udeležila ima največ zaslug naš župnik Rihar — človek, ki si ne upa pogledati nikomur v obraz — in pa njegov oproda Niko Loboda, ali po domače „mekinjski mežnar“ in tudi krojač Hribar, ki si je znucl skoraj noče. Župnik Rihar je bil dva dni pred volitvijo tako bolan, da niti božje službe ni mogel opravljati, na dan volitve pa mu je menda sama „mati božja“ podelila čudodelnim potom obilo zdravja, tako da je bil mož urnejših krač, kakor kak dvajsetletni mladenič. Na izkaznice so se pritiskali občinski pečati še le na volišču in prav žal nam je, da tu res ni bil navzoč kak kamniški liberalci, ki bi bil bolj znal paziti na manipulacije teh mekinjskih poštenjakov. Kaj ima opraviti občinski pečat na dan volitve v agitacijski dvorani? Če župan „Sporn“ ni mogel tega preje stoniti, tu bi tega ne smel. V volilni dvorani izročiti občinski pečat župniku, da ga odnese v agitacijsko pisarno, je nedopustno. — Pečat je last občinskega urada in ga sme vporabljati le župan in njegov namestnik, ne pa glavni agitator klerikalne stranke župnik Rihar. Ste razumeli, gospod župan. Veselo znamenje, da so se našli tudi v občini Mekinje može, ki so bili do danes do cela klerikalni, ki ne capljajo na komando župnika, ki pač dobro gospodari za nikdar sito farško bisago, ne pa tako za uboge kmete. O klerikalni agitaciji pisati bi bilo odveč, ker te poštenjake itak cel svet pozna. Zato se danes omejujemo samo na ta suha dejstva. Vera, bera, župnikov okrogli trebušček in take stvari so tudi pri nas, kakor povsod drugod v nevarnosti, stare terjalka, nerazsodni kmetje, prisiljeni mežnarji in raznovrstni koristolovci pa sledijo župnikovi željam za kozarec vina ali za skledico sladke kave. Kaj se hoče? Treba bo ljudem odpreti oči, zato bomo v kratkem posvetili v občinsko upravo z bakljo. — Da, dani se tudi med kmečkim ljudstvom!

Iz Kranja. „Društvo vrtnarjev in prijateljev vrtov“ se je ustanovilo v Kranju. Društvo ima namen, v krajih, koder bivajo Slovenci, pospeševati vrtnarstvo v splošnem, kakor tudi v korist članov. Kolikor več bode pristopilo članov, toliko boljše bode napredovalo društveno delo. Od napredka društva je odvisna korist, katero uživajo člani. Z veseljem in zaupanjem pristopajte k toli pomembnemu društvu in delajte za njega. Kar storite za društvo, ste storili zase, ker društvo je vaše in za vas. Boljši razvoj vrtnarstva bi bil v korist vsemu prebivalstvu v deželi. Kolikor večje bode zanimanje za vrtnarstvo — tembolje bode splošno gmočno stanje v deželi — in kolikor več bode prijateljev vrtov, to-

Gora Sinaj je znana že iz biblije starega zakona, ker je tam baje bog dal Mojzesu na dveh kamenitih ploščah znanih 10 zapovedi za Žide. Ta gora je danes važna v vojaškem oziru zaradi turško-laške vojne. Egipčanska vlada zato namerava goro Sinaj utrditi tako, kakor je n. pr. utrjen Gibraltar, in nastaniti tam trajno posadko. S te gore bo tudi najbolje mogoče čuvati Sueski prekop.

liko lepša bode narava, boljši ljudje in prijetnejše življenje.

Iz Postojne. Bodite krotki in ponižnega srca, tako je učil naš Zveličar. Toda, kakor že znano, za njegove namestnike ta nauk ne velja, kar se je zopet izkazalo tukaj pri nekem krstu. Na dekanovo vprašanje po otrokovem imenu je babica povedala dve imeni. Ker otrokov oče ni vedel, da je mati določila dve imeni, se je izrazil ozir. vprašal: „vsaj menda ni potreba dveh imen“. To popolnoma uljudno vprašanje pa je žegnanega gospoda, ki je že, — kakor je bilo opaziti — iz kdovekakega vzroka, komaj čakal, da razsuj je jezo — tako razkačilo, da je v takem tonu kakor malokateri gorjanc svojega pastirja, otrokovega očeta nahučil rekoč: „To pa je moja stvar, to vas nič ne briga, to so duhovske stvari, vi se držite vaše muzike, duhovniške stvari pa pustite.“ Torej tako, oče se ne bo smel za ime svojega otroka brigati, ker so to po dekanovem mnenju duhovske stvari! Kdo pa ima drug pravico in dolžnost do otroka kot oče? Oče mora skrbeti in on je odgovoren zanj, ali ga boste nemara vi redili? Sploh ne vemo odkod ta nenadna jeza. Mogoče radi slovenskega imena, ali morda zato ker krst nič ne nese; kaj ne, poroka z „ofrom“ se bolje izplača? Če ste mnenja, da se mora vsak le za svoje delo brigati, naj bi bila tudi vaša dolžnost, da primete vašega kaplančka pošteno za ušesa, kajti on se za vse drugo bolje briga kot za svoj poklic. Vprašamo ali je to duhovska stvar da to kaplanče dan in noč agitira za bližajoče se občinske volitve? Izmed premnogi slučajev navedemo samo enega. Preteklo soboto ob devetih zvečer je bil še na sestanku pri „Oberklerikalcu“ Smrekarju v Otoku, potem je šel še v eno uro oddaljeno vas Zagon. Kaj pa ima iskati po

noči okoli po vaseh. Ali so to duhovske stvari? Pridigujete, da je ponočevanje greh. Kako pa se pravi kaplanovim pohodom in ali ima greh? E kaj še, greh naj imajo drugi, kaplan je „božji namestnik“ ki se ga greh ne prime! Pustite torej posvetne stvari drugim in držite se svojega poklica. Gospod dekan, če ne napravite kaplanovemu početju konca ne bomo dvomili, da ste vi mojster in kaplan „ksel“. To revče se tako podi za volilci, da ga komaj frak dohaja, tudi nekaj kantonov je že s kolesom polomil, mogoče se še ubije. Konecne tudi prosimo v uradu napram strankam malo več uljudnosti, ker taka uljudnost, ko ste jo izkazali pri tem krstu je res vredna, da se ji — četudi brez muzikanta — zagode.

Iz Jesenic. V kratkem se vrše na Jesenicah občinske volitve. Klerikalna stranka je že postavila svoje kandidate in tudi socialnodemokratska se že pripravlja. Le napredka stranka drži roke križem in menda čaka, da bodo volitve kar slučajno ugodno zanjo izpadle. Skrajni čas je, da naprednjaki kaj ukrenejo. Položaj je ugoden, treba je izbrati samo prave ljudi. Kakor je gotovo, da zmaga socialisti v tretjem razredu, če dobe napredne glasove, tako je tudi gotovo, da zmaga naprednjaki v drugem in prvem razredu, če dobe socialistične glasove. Sramotno bi bilo, če bi napredna stranka prezrla te volitve, ki so tako velikega pomena za narodni in gospodarski razvoj Jesenic, ki je ena izmed najpomembnejših občin na Gorenjskem. Klerikalizem se ne sme šopiriti pri nas in odtu zastupljati celo Gorenjsko! Naprednjaki, na delo!

Iz Trsta. (Zavod sv. Nikolaja.) Zopet trkamo na Vaše človekoljubno srce ter prosimo pomoči našim slovenskim služkinjam v Trstu. Slaba letina je tudi letos prisilila veliko število

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Odšla je, češ, da hoče vstati nekaj dni sama v stari Dandolovi hiši.

Nato je dodala:

— V drugačnih časih, bratranci, bi bila izpolnila dolžnost gostoljubja in vas povabila na pogrebščino. Toda saj veste, kaj se godi . . . morda je moja hiša v neredu . . .

Sorodniki so z veseljem sprejeli ponudeno jim prostost, ker jih je mikala radovednost, kakšen da je čudni hrup, ki razburja vse mesto, in zakaj da so na dan dožve poroke za Adrijno srečavali preteče tolpe, ki so kričale:

— Altieri! Altieri!

Nato je Leonora odšla v spremstvu dveh služabnikov proti Dandolovi hiši.

Pred hišnimi vrati je odslavila služabnika, ki sta se vrnila v palačo Altieri.

Na pragu hiše je srečala starega Filipa, ki je plašno poslušal oddaljeni bojni trušč.

— Vi, gospa! je vzkliknil stari Filip, in slenil roke.

— Da, jaz . . . Ali mi lahko daš ključ sobe, kjer sem prebivala kot dekle?

— Kako morete vprašati.

— Moram, je dejala ona z usmevom, ki je bil sicer miren, a je vendar razodeval njene strašne misli. Moram, kajpada; saj hiša ni več naša.

— Oh, gospa, vse je narobe . . . a vstopite, hiša je vaša, saj veste, zato ker je njegova.

Leonora je vztrepetala, odprla je usta, da bi odgovorila . . . toda glas ji je zastal, nobene besede ni mogla spraviti iz sebe. Pokimala je samo in vstopila.

— Nate ključ svoje sobe, je rekel stari Filip. Gospod Roland je spoštoval vaše spomine in ni izpremenil ničesar.

— Hvala, je dejala ona s šibkim glasom.

Nekaj časa je gledala okrog sebe, kakor da si hoče nasiti oči z okvirjem nekdanje svoje sreče.

Starec je pač razumel, da se vrši v duši njegove gospe nekaj nenavadnega, svečanega.

Gledal jo je plaho, rekel pa ni ničesar.

Videl je, kako je šla počasi po lesenih stopnicah in se izgubila v polmraku kakor prikazen.

Stari Filip je nagubal čelo in začel naporno premišljati, primerjati in ugibati, kakšen bo konec obupa, ki ga je čital na Leonorinem obrazu.

Mahoma pa je vzkliknil, kakor da mu je prišlo na um.

— Naj se zgodi, kar se hoče! je zamrmral. Toda on edini more . . .

In začel je teči proti veliki cedri na sredi vrta, kolikor so mu dale noge.

Deset minut nato se je vrnil, vlekoč za sabo starega doža Kandiana, ki ga je bil spravil iz zatišja, kamor ga je skril Roland za današnji dan.

Peljal ga je v obednico.

— Počakajte me tu, visokost, je dejal.

Slepec je brezbržno ubogal vse, kar so mu veleli.

Stari Filip je stekel po stopnicah navzgor.

Potrkal je na Leonorina vrata iz zaklical iz previdnosti:

— Jaz sem, gospa!

Leonora je prišla odpret.

— Kaj hočeš? je vprašala prijazno.

Obenem je skrla majhno stekleničico v nedrje.

Ta kretnja ni ušla pozornosti starega sluga.

Žačel je trepetati.

— Ravno tega sem se bal! je mislil sam pri sebi.

— Kaj hočeš? je vprašala Leonora vnovič, prijazno kakor prej.

— Gospa! Gospa! Zakaj ste se oblekli v dekleško obleko! je vzkliknil starček in sklenil roke.

— Ali te to vznemirja? . . . Kar tako, prišlo mi je ravno na um . . .

— Oh, gospa, zakaj ste skrili trup v nedri?

Ona je obrnila glavo stran in vprašala tretjič z isto prijaznostjo:

— Kaj bi rad?

— Gospa . . . nekdo je tu, spodaj, v obednici, ki bi rad govoril z vami.

— Nekdo?

— Da, neki gospod, ki ga vi poznate . . . zlahten starček, ki ste ga nekdaj ljubili kakor rodnega očeta.

— Kakor rodnega očeta! je dejala Leonora zamolklo.

— Gospa, ako dvajset let, ki sem jih zvesto preslužil v Dandolovi hiši, zasluži svoje plačilo, ako še niste pozabili, da sem vodil vaše prve korake na tem vrtu in vas obdajal z neprestanim oboževanjem, dajte se preprostiti in pojdi k temu možu, ki vas čaka.

Sklenil je roke.

Dve solzi sta mu zdrčali po velih licih, raztrih od starosti in gorja.

Silno genotje se je polastilo Leonorinega srca.

— Naj bo! je dejala s šibkim glasom.

— Pojdiva dol . . .

Česa se je nadejal stari Filip, da je silil Leonoro k Rolandovemu očetju?

Ali je zasledil pri ubogem blazniku žarek dramečega se razuma?

Ali je hotel doseči z genotjem svidenja srečen preobrat v duši mlade žene?

Na poti po stopnicah je Leonora vprašala:

— Kdo je ta mož?

— Videli boste, gospa, je odgovoril Filip in hitel naprej . . .

Leonora je šla počasneje.

Oblekla je bila odelo, ki ga je nosila na predvečer Rolandove aretacije in ga hranila tudi potem, s skrbjo, ki so jo posvečali tiste čase predmetom rodinskih spominov.

Ko je Leonora stopila v obednico, je zagledala moža, ki je sedel sam v naslanjaču, z obrazom obrnjenim proti luči.

Filip je bil izginil.

Leonora je pristopila in spoznala starega doža.

— Oče Rolandovi! je zamrmrala.

(Dajle.)

slovenskih deklet, da so prišle iskat službe v naše mesto. Ob zadnjem ljudskem štetju pa se je že itak slabo poselsko stanje še bolj poslabšalo. Dekleta, ki so se pokazale pri svojih italijanskih gospodarjih kot zavedne Slovenke, so imele veliko neprikljub. Veliki naval deklet v zavod in obča draginja sta pritrila zavod v veliko gmotno stisko. Stanovanje se vedno draži, deklet pa toliko, da nam primanjkuje prostora. — Za o pa zaupamo tudi letos v usmiljene dobrotne, v slavna županstva in ugledne denarne zavode, da nas ne zabijo, ter nam pomagajo iz zadrege in potrebe po svoji moči. Saj kar darujemo v blage namene, ni zavrženo, to nam ljubi bog pa na druge načine stokrat povrača. Usmilite se ubogih zapuščenih brezposelnih deklet, ki se nihče zanje ne zmeni, ki pa so tako potrebne naše ljubezni in podpore. Ne zavržite naše prošnje, odzovite se jej! **Karla Ponikvar, predsednica. Malvina Plaper, blaginjičarka. Maša Grom, tajnica. Zinka dr. Rybačeva, odborica. Marija Žitnik, voditeljica notranje uprave.**

DNEVNE VESTI.

Ljubljanske občinske volitve pred upravnim sodiščem. Upravno sodišče je včeraj pod predsedstvom predsednika upravnega sodišča markija Baquema zavrnilo pritožbo dr. Pegana proti veljavnosti občinskih volitev v Ljubljani. Občinski svet se torej snide v najkrajšem času.

Konec klerikalne komedije. Včeraj popoldne se je odigral na Dunaju pred upravnim sodiščem zadnji akt klerikalne komedije, v kateri je igral glavno vlogo znani ljubljanski advokat dr. Pegan. Dr. Peganu je bilo sicer dobro znano, da igra v tej komediji silno žalostno, smešno in naravnost sramotno vlogo, katero mu je določil fanatični njegov general dr. Šusteršič. Toda kaj so klerikalci, ki vse blamaže. Saj so že nanje navajeni, njih volilci so pa v svoji neumnosti tudi z vsem zadovoljni. Dr. Pegan, drugi dr. Pogoreto, je torej sramotno pogorel. Metal je neprestano naprednim Ljubljancem baklje pod noge, končno pa je le on pogorel, pogorela pa je z njim tudi slavna kranjska deželna vlada, ki je na eni strani ogenj gasila, na drugi ga vedno iz nava podnetila. Klerikalne komedije je torej konec. Klerikalce bo to pogoriše spominjalo le na eno dejstvo, katerega se dobro zavedajo: Slovenska stolica, bela Ljubljana, ostane vedno v naprednih rokah. Če je niso mogli zavzeti dne 23. aprila 1911, ko je stala na njih strani deželna vlada, ko so lahko komandirali Laschana in ljubljansko policijo, ko so imeli na razpolago orožništvo in vojaštvo, tedaj je ne bodo zavzeli nikdar. G. Laschan se v kratkem poslovi iz magistrata, na njega mesto pa stopi po 15mesečni pavzi zopet napredni župan, katerega čakajo velike in težke naloge.

Zasluzeno plačilo. Ljubljanski volilci se že dobro spominjajo na zadnje občinske volitve v Ljubljani, dne 23. aprila t. l. Volitve so bile v resnici silno burne in nepričakovano živahne. Napredna ideja je zmagala. V bitki so bili poraženi ravno dotični močje, ki so kopali drugim grobove, to so klerikalci. Nemci so si kakor znano pridobili proti svojemu pričakovanju nenavadno število mandatov, socialisti so bili z ozirom na škandalozni volilni red tudi lahko zadovoljni z rezultatom. Da prikrrije svoj strahoviti poraz in potolažijo osrednjo vladno na Dunaju, ki je bila z vso gotovostjo prepričana, da zmaga v Ljubljani opozicija, so vrgli klerikalci v svet celo vrsto najpodlejših laži o naprednjakih. Cila Avstrija je bila takrat prepričana, da so se naprednjaki

na dan volitev posluževali vseh mogućih in nemogućih rabijatih sredstev. Ljubljanske nune so slikali nemški časopisi kot nekake mučenice, ki so za „svoje“ prepričanje prenašale najostudnejše napade. Klerikalci so bili vsled teh podlih laži skoro prisiljeni vložiti rekurz proti volitvam. Sram jih je bilo, a storili so vendar svoj korak. Kranjska deželna vlada je rekurz zavrnila, naker je prišla pritožba na upravno sodišče. In čutili Upravno sodišče je prišlo do zaključka, da je dokazano, da niso pristaši narodno-napredne stranke volilcev niti z grožnjami niti z nasilstvom odganjali od volilnih lokalov. Hujše brce res niso mogli dobiti naši klerikalci. Z Ljubljane je torej zbrisan madež, s katerim so jo hoteli omadeževati podli klerikalci, neoprani in omadeževani pa ostanejo še vedno — klerikalci in njih zavezniki Nemci.

Draginjska predloga in naši klerikalci. V drugi ljudski zbornici menda ni hujšega nasprotnika draginjske predloge kakor so slovenski klerikalci. Niti češki in nemški agrarci niso šli s takim navdušenjem v boj proti draginjski predlogi, kakor naši klerikalci, ki vedno trobijo, kakli prijatelji delavske mase da so. Glavni junak v tem boju je župnik Hladnik, ki je bil določen za glavnega contragovornika proti draginjski predlogi. Hladnik je nastopil v zbornici proti uvozu argentinskega mesa in proti zvišanju uvoza živine iz Srbije. Kaj bodo neki rekli k temu njegovi volilci. Kranjski kmet je moral letos prodati vsled pomanjkanja krme svojo živino za naravnost bagatelno ceno. Kje naj prihodnje leto tako poceni zopet kupi živino. Kranjski fajmoštri je gotovo ne bodo tako poceni prodajali. Sicer nas pa zelo veseli, da smo si tudi klerikalne ljubezni do meščanstva na jasnem. Če si bodo klerikalni kolovodje v Ljubljani še kedaj drznili govoriti o ljubezni klerikalne stranke do Ljubljancem ozioroma sploh do meščanskih in delavskih slojev, tedaj jih bomo vedno spomnili na njih delovanje v zbornici.

Nehonetnost očita „Slov. Narod“ „Slovincu“. Ker je ta dostavil policijski polemiki proti „Jutru“ še par neslanih opazk proti nekaterim magistratnim uradnikom. Kaj pa, ako so tudi te denunciacije bile napisane pri policiji? Mi ne bi dvakrat rekli, da je temu res tako, ker je konec notice v „Slovincu“ pisan ravno tako kot začetek.

Na raportu. V nedeljski številki smo priobčili članek o razmerah pri ljubljanski policiji, ki je bil kakor znano konfisciran. Mislili smo, da bo njega vsebina ostala neznanza tudi policiji sami oziroma šefu Lavterju in komisarju Jančigaju. Toda človek obrača, Bog pa obrne. Naslednjega dne je sklical Lavter vso ljubljansko policijo na raport. Izjavil je stražnikom, da mu je natančno znano, kdo je spisal notico in pozviljal dotičnika, naj se zgleda tekom 48 ur, sicer bo kaznen zelo huda. V resnici se čudimo, kako se Lavter drzne tako sugerirati in groziti popolnoma nedolžnim stražnikom. Ne iščite pisca v stražniku, ampak v svoji nesposobnosti.

Vpokojenje učitelja je brez zadostne utemeljitve nezakonito. Graška „Paedagogische Zeitschrift“ prinaša v 21. števil. z dne 10. novembra 1911 jako važen članek glede tega predmeta. Upravno sodišče je razveljavilo odlok naučnega ministrstva ter izreklo za učiteljsko važno razsodbo, da se učitelj ne sme stalno vpokojiti, ako se zadostno ne utemelji, zakaj se je izvršilo vpokojenje. Neki ljudski učitelj je bil vpokojen, ne da bi vedel zakaj. Vložil je radi tega takoj rekurz na naučno ministrstvo, ki je pa vpokojenje potrdilo. Učitelj se je nato pritožil na upravno sodišče, češ, da se

morajo vzroki vpokojitve navesti že zato, ker skuša vsaka pritožba na ta način izpodbiti razloge prejšnjih intanc. Upravno sodišče je ugodilo učiteljevi pritožbi in razveljavilo izpodbitano razsodbo radi nedostatnega postopanja. V razsodbi se navaja: Ker ima rekurent pravico do nadaljnjega pravnega sredstva potom instanc, sledi iz tega, da lahko zahteva vsaj to, da izve, na kakem pravnem vzroku sloni njegova vpokojitev. Ker deželni šolski svet ni nevedel nikakih vzrokov, zato bi že naučno ministrstvo ne smelo potrditi te naredb. Sicer je res, da je naučno ministrstvo navedlo vzrok vpokojenja, a s tem se še ni doseglo saniranje omenjenega nedostatnega postopanja. Zato je imel rekurent pravico do tega, da se reši vprašanje dejanskega stanja potom administrativne instance. Toda tudi po ministrstvu naznanjeni vzrok vpokojitve, t. j. bolezen rekurenta, je nedostaten, ker se naslanja na dve zdravniški spravevali, ki se ne stinjati. — Enak slučaj se je zgodil pred kratkim tudi na Kranjskem. Vpokojen je bil znan učitelj-pisatelj in glasbenik, ne da bi vedel zakaj. Mož je vložil potom nekega državnega poslanca pritožbo na naučno ministrstvo. V slušaju zavrnitve pritožbe se obrne tudi na upravno sodišče. O tem slučaju, ki vsled svoje krivičnosti kriči do neba, se bo še pisalo. Za danes povemo le toliko, da je dotični vpokojenec star le 56 let in je dosegel komaj 32 definitivnih službenih let. Bil je bolan na oči. Šolska oblast v deželi niso čakala, da bi ozdravel. Še za časa njegovega bivanja v deželni bolnici so ga penzionirali in osivelega, zaslužnega moža pahnili na cesto. Dne 24. oktobra so mu poslali dekret, da je vpokojen ter mu ukazali, naj do konca meseca izprazni svoje stanovanje. Ševeda! pozabili tudi niso, odzveti mu aktivno plačo in od aktivne plače pakazati mnogo medlejšo penzijo. Če to ni brutalno, potem res ne vemo, kaj naj bi se brutalno imenovalo. (Mož je ozdravel in je sedaj duševno in telesno čvrst, kar lahko dokazuje s pričevalom odličnega zdravnika — specialista. Pohaja po vasi — a kmetje majo z glavami in se čudijo, kako se more take ljudi vpokojiti. Tako je! Kakor rečeno, bomo o tem še govorili, magari proti volji nekaterih modrih glav, vvaževaje Schopenhauerjev nasvet: „Če ima resnica biti škandal, pa bodi; izvrši se škandal!“

Iz „Ljudskega odra“. Nismo načelni nasprotniki „Ljudskega odra“, ker priznavamo njegovo dvojno nalogo: vzgajati občinstvo za pravo gledališče in diletante za prave igralce, ali kakor vidimo, so nastale že v začetku prav velike ovire za pravilen razvoj tega odra. Prof. Robida zmerja igralce s smrkovci in drugimi sličnimi imeni in jih tudi sicer na vse mogoče načine šikanira, tako, da so se ti končno uprli in zahtevajo njegov odstop, radi česar ni nobenih skušenj več in tudi predstav najbrže še dolgo ne bo. Sicer pa mnogi igralci ne sodelujejo iz veselja, ali kakagega navdušenja, temveč zato, ker so k temu, kot uslužbenci raznih klerikalnih zavodov in podjetij, siljeni, kar ne more dobro vplivati na razvoj „Ljudskega odra“.

† Edvard Volčič. V Novemestu je umrl včeraj nenadne smrti znani sodnik in juristični pisatelj g. Edvard Volčič.

Poročilo se je gospod Josip Lavrič trgovec na Glinah z gospodično Viko Tončič iz Kamnika. Castitamol

Odborova seja „Matice Slovenske“ dne 17. nov. — Predsednik se spominja pokojnega ustanovnika in odbornika „Matice Slovenske“, dr. Jos. Vošnjaka ter poroča, da so od zadnje odborove seje zborovali gospodarski, knjižni, tehniški in znanstveni odsek (v jurid., literarnem in zemljepisnem pododseku) ter da se je dne 16. nov.

vršil prvi literarni sestanek. — Za l. 1911. je plačalo 2630 članov; kakih 50 poverjenikov še ni poslalo članarine. Za pokritje stroškov manjka še vsaj 2300 K. Za hišna popravila se je izdalo 1539 K. Nekemu zavodu se prepusti denarna vloga brezobrestno. O dobri se misel, „Letopisu“ dodajati primerne inzerate. — Tisk letošnjih publikacij se bliža koncu. Rokopis „Avijatika“ se vrne pisatelju v eventuelno preuredbo. Sprejme se novela „Hudodelci“. „Pesmi potepuha“ se odkažejo recenziji. Za „Jurčičevo spomenico“ „Matice Slovenske“ ne bo na razpolago Jurčičeva zapuščina. Predlog o izdaju Jurčičevih političnih uvodnih člankov se odkloni. Avtor šolske „Somatologije in higijene“ se opozori na „Šolsko Matico“. Obeta se „Matici“ prevod bolgarskega romana „Pod jarmom“ (Vasov). Razpisuje se natečaj za beletristični slovenski spis, ki bi ga ob dvojnem honoriranju za l. 1912 skupno izdali „Matica Slovenska“ in „Matica Hrvatska“.

Za obrambni sklad Družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili: 947. Tržičan (plačal 200 K); 948. Slovensko omizje v Gradcu (plačalo 70 K); 949. Podružnica sv. Cirila in Metoda na Pivki (plačala 200 K).

Čegava je ura? Pred kratkim je prinesel neki dvajsetletni deček k nekemu tukajšnjemu zlatarju popolnoma novo nikljasto uro na prodaj, češ da mu jo je dal oče. Deček je navedel napačno ime in stanovišče in je pustil uro na mizi in pobegnil. Ni izključeno, da jo je kje ukradel.

Nepošten hotelski sluga. Janez Novak iz Križov je imel v pondeljek velikega mačka, pa niti toliko denarja, da bi si mogel kupiti slanika. Zato je šel v gostilniško sobo, je odprl tam godbeni aparat in iz njega vzel denar. Nato je pa pobegnil. Toda še zvečer so malopridneža prijeli.

Tatvina. V torek zvečer je ukradel doslej še neznan tat pred Rovškovo trgovino v Kolodvorski ulici obešeno suknjo in se je z njo spustil v beg. Lastnik trgovine je zasledoval tatu do Prečne ulice, kjer je tat vrgel suknjo stran in pobegnil, ne da bi ga kdo mogel prijeti. Policija pa mu je baje že na sledu. Če je le res!

Priporočljiv hlapec. V torek je izročila neka trgovka s premogom svojemu hlapcu Andreju Erjavšku 149 K z naročilom, naj poravnava neki račun na dolenskem kolodvoru. Hlapca pa ni bilo več nazaj. Trgovka je stvar seveda takoj naznanila, policija pa je hlapca zalotila v znani hiši v Zvonarski ulici in ga je aretirala. Denarja je zabunkal že več ko polovico.

Sam se je kaznoval. V torek zvečer je prišel v neko tukajšnjo izkuho čevljarški pomočnik Alojz Kregelj in je zahteval najprej kave, potem pa še drugih jedi. Ker možakar ni imel denarja, mu seveda niso mogli podreči. To ga je pa tako razjezilo, da je začel razbijati ter je zdrobil šipo na vratih. Pri tem pa se je tako porozal na rokah, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico. Eno kaznen si je torej razsajal naložil sam, drugo mu bo pa naložilo sodišče.

Atentat trgovskega učenca na profesorja. V Zagrebu je na trgovski šoli sprožil 19 letni učenec trgovske šole Milivoj Ščerbak proti profesorju dr. Schneiderju samokres, pa ga ni zadel. Nato je ustrelil sebe in je takoj mrtev obležal. Atentat je izvršil zato, ker ga je proforski zbor kaznoval, ker ni hotel hoditi v cerkev. — Djaki so zagrozili s stavko, toda ravnatelj je zagrozil, da bo vsakega izključil, kdor bi stavkal. — Ščerbak je bil sin odvetnika iz Koprivnice, nadarjen fant — žrtev našega nazadnjaškega šolskega sistema.

Mlad ponarejalec denarja. Te dni je prišel k branjevki Ivani Borjevi v Sori neki 13 letni deček in je

kupil neko stvar za 20 vinarjev. Položil je novce na mizo in hitro odhitel. Novce so takoj spoznali kot falzifikat. Narejen je iz neke svincu podobne snovi na ta način, da je bil stisnjen med dva prava novca. Ponarejalec denarja je baje neki pastir iz okolice.

Ogenj. Preteklo sredo se je več otrok igralo z vžgalicami pri kozolcu posestnika Janeza Grada v Gor. Kašlju. Zažgali so pri tem kozolec, ki je z vso v njem shranjeno krmo do tal pogorel. Škoda znaša 200 K.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna postrežba.

Zatekel se je lep pes. Tičar (Vorstehhund) črn in rujav, z usnjeno ovratnico. Nahaja se pri g. Reschu, karton. tov. Mengeš.

„Jutro“ in ljubljanska mestna policija.

Biža se konec izjemnemu stanju na ljubljanskem magistratu, česar se najbolj bojita dva gospoda, ki vodita ljubljansko mestno policijo — zakaj, to sama najbolj vesta. Tema dvema gospodoma (Lauterju in Jančigaju) postaja vroče in naša kritika njunega delovanja jima je skrajno neljuba in neprijetna. Da bi se torej kolikor toliko opravičila pred javnostjo in odzvela naši kritiki vsako vrednost, sta poslala predvčerajšnjim „Slovenskemu Narodu“ in „Slovincu“ notico, v kateri trdita, da sta v „Jutru“ napadana samo zato, ker ne dobi „Jutro“ nobenih t. zv. policijskih vesti in da se jima je z naše strani celo žugalo z napadi, ako nam ne bosta teh vesti dajala.

Pozvali smo včeraj oba gospoda, naj imenujeta osebo, ki jima je žugala z naše strani z napadi, ker sta trdila v „Slov. Narodu“ in „Slovincu“, da je ime na razpolago. Iskali smo v včerajšnjem „Slovincu“ in „Slov. Narodu“ zastoj po policijskih vesteh, da bi našli tam ime dotičnega, ki bi v imenu „Jutra“ žugal vodstvu mestne policije z napadi v listu, ako ne bi dobivali policijskih vesti.

Povedali bomo torej mi, kdo je govoril z gg. Lauterjem in Jančigajem o tem.

Lastnik in glavni urednik našega lista je prišel — na predlog tedanjega župana g. Hribarja — k policijskemu svetniku g. Lauterju, da bi se zmenila o načinu, kako bi moglo dobiti „Jutro“ policijske vesti tudi zvečer oziroma po noči in pri tej priliki se je nasproti njemu pritoževal g. Lauter, da neki član uredništva prihaja na osrednjo policijsko stražnico po dnevu in po noči in zahteva od stražnikov razna poročila tudi na njihovih stojskih, kar nikakor ni dopustno, ker stražniki sami ne morejo presoditi kaj je za javnost in kaj ni.

Gospod M. Plut je na ta točitanja izjavil nasproti gg. Lauterju in Jančigaju, da bo dal dotičnemu članu uredništva potrebna navodila, da tega ne stori več, ker se je s tem stališčem gg. Lauterja in Jančigaja popolnoma strinja takrat, kakor se strinja tudi danes, ker to je jasno, da stražniki ne morejo sami presojati, katere vesti se lahko izročijo javnosti, ne da bi se radi tega oteževala eventualna nadaljna poizvedovanja. Ob enem je pa g. Plut izrazil svoje začudenje, da v tako velikem mestu kot je Ljubljana ni po noči noben policijski uradnik in službi in ko mu je g. Lauter pojasnil, da tega ne dopuščajo mestne finance, se je končno sklenil naslednji dogovor:

Vsak dan ob 6. uri zvečer bo prišel v urad eden od policijskih uradnikov, ki bo dal našim urednikom poročila o onih dnevnih dogodkih, ki spadajo v področje policije.

Nekaj časa je potem „Jutro“ res dobivalo policijska poročila, ali ker ta poročila niso bila dosti vredna, smo prenehali prihajati po nje, ne da bi nam jih kdo odrekel, to razmerje je prenehalo samo po sebi in mi smo na vse to že zdavnaj pozabili, sedaj nas pa dolžita gg. Lauter in Jančigaj dejanja, ki ga mi nikdar zakrivili nismo in niti zmožni ne bi bili zakriviti ga! S tem sta ta dva gospoda jasno dokazala, da jima postaja res zelo vroče in da ne izbirata sredstev v dosego svojega namena, ki je ta, da zmanjšata vrednost naše kritike in se napravita „lepa“.

Pa ne bo šlo tako! Mi ne bomo molčali in posebno g. Jančigaj naj nam veruje, da smo bili nasproti njemu naravnost kavalirski, ker ako bi mi povedali vse, bi mu postalo gotovo — še bolj vroče! Naj nas torej ne izziva!

MALI LISTEK

Beseda o slovenski kritiki.

(Piše E. Rumpelj.)

(Konec)

Izmed vseh sodelujočih pevskih moči si izbere kritik najboljše in jih kritizira sicer najostreje a pravično. Kakor že rečeno, Ljubljana nima stalnega opernega osebja in zato ne velja naše gledališče kot fiksni faktor v muzikalnem oziru ima pa veliko nalogo kot prehodnik. Noben pevec, ki dospe v Ljubljano, nima namena ostati stalno tu (v mislih imam seveda le prima-voči) temveč sprejme to mesto, ker je bil ali v to prisiljen ali pa je dober politik. Pri nas nimajo umetniki nobene prihodnosti, ker je gledališče finančno bankrototno in ima ravnateljstvo vedno dovolj skrbi za obstoj gledališča sploh. Zelo veliko vlogo pa vrši ta oder kot prehodno sredstvo. Ob razvajanosti naše publike je težko sta-

lišče igralcev in kdor ugaja resni (nesugerirani) publiki in pravičnim kritikom, ta je dosegel dostop na večja gledališča. Bli so časi, ko je veljal naš oder kot nekak* pripravljalni kurz za češko narodno divadlo. Ako so ti časi že minuli ali ne — raje molčim. Tisti pevec, ki reflektira na res umetniško in materijalno sijajno prihodnost, naj se zadovolji z resno in pravično kritiko, ki se jo poda njemu kot po popolnosti hrepenečemu in ne le slavoohlepne-mu človeku. Pri tem naj izostanejo osebnosti in antipatija, pred očmi naj se ima resnično le cilj in pa zavzeto stališče obeh faktorjev ob napovedani poti do dosege popolnosti. Pri tem je pevec mnogo več koristno kot le slavošpevi; kajti pomisliti se mora, da resničen umetnik ne bode ostal pri nas, ko ga plačajo drugje lahko trikrat tako visoko. Tisti pa, ki reflektira le na slavošpeve in se ne zmeni za upravičene nasvete — v mojih očeh ni umetnik in naj se hudeje radi tega kolikor hoče in psuje po poljubnosti. Vsak resen umetnik, ki se je svoje

stroke res kdaj in pa temeljito učil, ve presoditi nasvet kritika, pomisliti pa mora, kdo je kritik in kaj ve isti o predmetu. Le prezirljiv smehlaj mu ne pomaga vedno, kajti koristi nima kritik od svoje izjave, temveč igralec. Kaj mar meni konečno, poje li ta ali oni s pravim nastavkom ali ne, mar pa je to pevca, kajti na njem je, da se napak odvadi, ker to je baš le njemu v korist. V tem oziru tudi ni najti šikan temveč le dober nasvet. Ako bi bil pa kritik pevca v resnici sovražen, bi ga hvalil in pustil peti v napakah saj si je svest, da ga s tem v istih tako utrdi, da je za večji oder n e z m o ž e n. Pri velikih odrih igra prvo vlogo nastavek ne pa donenje glasu potom takozvane „knodelna“. Pri vsakem pačenju usten in vratu pa nastavek ni naraven temveč napačen. Kdor mi tega ne veruje — naj pusti.

Ljudje, ki so prisiljeni ostati pri našem odru so zelo dvomljivo smatrati za umetnike. Ostanejo pač zato, ker so v svojih strokah nezmožni ustvariti res kaj popolnega, kar se na večjih odrih zahteva. Vsak, ki je dosegel isto višino, izgine tudi iz Ljubljane kajti šolo je dovršil. Večnemu

šolarju postane pa umetnost le vsakdanji kruh in ne tudi višji cilj.

Priporočal bi resnično — umetnikom, da se naj drže kritik strokovno-izobraženih oseb, kot osebnih naklonencev, kajti razočaranje je bridko. Vedno hvalisanje ustvari v človeku fiksno idejo v domnevanje znanja in dovršeno popolnost a ko se pokaže pred drugo publiko in drugo kritiko zna doživeti poraz. Tudi publika ni povsod taka kot pri nas in pevec mora računati vedno na vse eventualnosti. Letos sem čul n. pr. v dunajski dvorni operi tenorista Sch., ki je pri eni predstavi štrikrat „kiksnil“. Pri nas bi propadel sigurno, nasprotno bi bili propadli že v Gradcu vsi naši pevci, ki nimajo popolnoma pravilnega nastavka. In da govorimo odkrito, teh je precej. Pustiti se pa šikanirati od neveščih kritikov je neumno, domišljati se pa na slavošpeve t a k i h kritikov — dvakrat tako neumno.

Ako se vpoštevata take stvari, bo moralna kriza izostala in če se zaveda slov. občinstvo, ki mu je sicer ljubši vsak cirkus, tudi tu svoje dolžnosti, ima slovi gledališče bodočnost.

Italijansko-turška vojna.

Italija ne odneha, to je najnovejša; ona napade Turčijo na vsak način v Egejskem morju in naj se zgodi kar hoče. Nekaj časa je premišljala, ali bi poslušala svet velikih sil in opustila vsako akcijo v Egejskem morju, končno pa se je premislila, ker je spredvidela, da mora prisiliti Turčijo na mir v Evropi in zato sedaj izjavlja, da začne s svojo toliko časa napovedovano akcijo

v Egejskem morju

že te dni in sicer je njen načrt nespremenjen! najprej zasede nekaj otokov, v prvi vrsti Lemnos, na katere izkrcja večje število vojakov, potem bo pa z brodovjem napadala važnejša pristaniška mesta, najprej Solun na evropski in Smirno na azijski obali.

O tem so došla iz Rima naslednja poročila:

„Giornale d'Italia“ priobčuje brzojavko iz Tarenta, da se vojno brodovje z veliko naglico aprovizionira in naklada premog. V arzenalu delajo noč in dan. Pričakuje se, da odpluje brodovje v najkrajšem času v Egejsko morje. „Avanti“ zatrjuje, da je ekspedicija v Arhipel sklenjena stvar in da se že v najkrajšem času izkrcajo italijanski voji v Arhipelu na turškem ozemlju. „Tribuna“ piše, da je Italija pred časom opustila ekspedicijo v Egejsko morje samo vsled prijateljskih nasvetov velesil, da pa bo to ekspedicijo brezpogojno izvedla, ker jo smatra za potrebno. Italija je že obvestila tudi rusko vladu, da bo njeno brodovje blokiralo zelo važno turško pristanišče v Egejskem morju.

Iz teh poročil je razvidno, da se v najkrajšem času

vojna razširi

in da se bo vodila posebno po zimi, ko imajo v Tripolitani t. zv. deževni čas, ki onemogoča vsako večjo vojno akcijo, v glavnem na obalah Egejskega morja, v evropski in azijski Turčiji, tako, da o kakem lokalizovanju vojne na Afriko ne more biti več govora.

Z bojišča

so pa došla naslednja poročila:

„Agenzia Stefani“ javlja iz Tripolisa 21. novembra: Včeraj okoli 11. ure predpoldne je napadel sovražnik 2. grenadirski polk. Odgovorili smo z brzostrelnimi topovi in mitraljezi in prizadejali sovražniku velike izgube. Popoldne je sovražnik napad ponovil. Naši so Arabce pogladi v beg, ki so pustili na bojišču 20 mrtvecev. Neki grenadir je pridrl čisto do sovražniških okopov in zaplenil več pušk in municije.

Carigradska „Agence Ottoman“ pa poroča: Naše čete so z vso vehemenco naskočile Italijane in po krutem boju zavzele kavalarijsko in artilerijsko vojašnico. Vrh tega je padel v naše roke tudi vrt Ahmed Mirza. — Izgube Italijanov so zelo velike. Naš plen je izredno velik. Italijani nadaljujejo s svojimi grozodejstvi. Mnogo ujetnikov so popolnoma razsekali.

„Agenzia Stefani“ poroča iz Tripolisa: V Tobruku so obstreljavale zvečer 18. novembra naše baterije arabski tabor v daljavo na 3800 metrov. Arabci, ki so se zbrali tam gotovo v svrhu nenadnega nočnega napada, so zbežali. V teku noči je prišlo pred Derno do ostrega boja s sovražnikom, ki se je v temi približal mestu. Sovražnik je bil odbit s streljanjem iz pušk in mitraljev kakor tudi s salvami topov, ki so bili prenešeni iz vojniških ladij in postavljeni na obkopi.

O škodi, ki jo je napravila povodenj v Tripolisu, se poroča: Vodovod, ki dovaja vodo iz bumelijanskih studencev v mesto, je radi zadnje povodnji močno poškodovan in se sedaj popravlja. — „Berl. Tagblatt“ poroča iz Carigrada, da se je potopil povodom povodnji cel italijanski pijo-nirski bataljon, ki je delal obkope in ga je povodenj iznenadila, rešilo se je samo trideset mož.

morskega mesa je bil odklonjen. Odklonjen je bil predlog poslanca Wabra, naj se uvozu mesa ne stavijo nikake meje. Odklonjen je bil predlog poslanca Jerzabeka, v katerem se vlada pozivlja, naj takoj dovoli uvoz zmrznjenega mesa, ker Ogrska nima pravice to odkloniti. Odklonjen je bil Marekov predlog za uvoz živine in perutnine iz Rusije. Odklonjen je bil predlog poslanec Rennerja in Adlerja glede svobodne uporabe saharina. Seja je trajala do pol osmih zvečer, nakar je bila zaključena. Prihodnja je jutri.

Tomašičeva kandidatura.

Zagreb, 22. novembra. Deputacija meščanov je ponudila Tomašiču kandidaturu v I. zagrebškem okraju. Ban je ponudbo sprejel.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 22. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je bil izvoljen novim podpredsednikom Khuenov pristaja poslanec Jankovics. Nato je Geza Polonyi razpravljala o svoji interpelaciji glede poroke nadvojvode Ferdinanda Karla in zahteval, da se takoj objavi tajni statut Habsburžanov. Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je izjavil, da vlada z ozirom na položaj v katerem se nahaja, na to interpelacijo sedaj ne more odgovoriti.

Pomnožitev avstrijskih posadk na južnem Tirolskem.

Dunaj, 22. novembra. Večerna „Zeit“ poroča iz oficirskih krogov, da namerava Avstrija začetkom prihodnje spomladi pomnožiti svoje posadke na južnem Tirolskem. Pisec članka izjavlja, da bi bila Avstrija v slučaju vojne na južnem Tirolskem v jako kritičnem položaju, ker ima Italija na nasprotni strani mnogo več vojaštva.

Italijansko-turška vojna.

Italijanska akcija v Egejskem in Rdečem morju,

Rim, 22. novembra. Italijanska vlada je obvestila angleško vladu, da prične v kratkem s svojo akcijo v Egejskem in Rdečem morju. Le z ozirom na potovanje angleškega kralja v Indijo skozi Rdeče morje hoče počakati še teden dni.

V Tripolisu.

Rim, 22. novembra. „Agenzia Stefani“ javlja, da so se Turki umaknili 6 km nazaj v puščavo. Na bojnem polju so pustili mnogo šotorov, orožja in municije.

Italijanske in turške izgube.

Carigrad, 22. novembra. Turški vojni minister je izdal bulletin o dosedanjih italijanskih in turških izgubah. Po teh poročilih imajo Italijani mnogo večje izgube, kakor Turki.

Pomanjkanje živil pri Turkih.

Rim, 22. novembra. Italijanski ogleduhi poročajo, da Turkom primanjkuje živil, vsled česar se tudi ne prestando umikajo v puščavo, kjer se nameravajo v oazah založiti z živili.

Razne vesti.

* Dve deklici sta se zastrupili z lizolom v neki gostilni v Jožefovem mestu na Dunaju. Prišli sta na Dunaj iz Neunkirchena. Ena od deklic je bila nevesta, toda mati je bila proti poroki, ker je imel ženin samo eno roko. Ena od deklic je že umrla, druga pa leži v nezvesti.

* Velika nesreča. V nekem rudokopu v Nordhausenu se je neki naboj prežgadol sprožil. Kamenje je zasulo 15 mož; 11 je mrtvih, 4 so težko ranjeni, le 4 so se rešili pravočasno.

* Goljufivi trgovci. V Kölnu je oblast aretirala več trgovcev zaradi goljufivih bankrotov. Pri trgovcu Lichtu n. pr. se je konstatiralo, da je imel letnega prometa nad milijon mark, vendar v konkurzni masi niso našli ničesar.

* Nad 1000 ptičev-peccev zgorelo. V trgovini trgovca s ptiči-pecci Jožeta Benyrja v Meidlingu pri Dunaju je nastal v nedeljo zvečer ogenj, ki je uničil vso opravo. Ptiči, ki so bili na stenah v kletkah, so se deloma podušili, deloma pa tudi zgoreli. Bilo jih je mnogo nad 1000 v vrednosti okoli 4000 K.

* Milijonar utonil. V Genovi je utonil znani milijonar in športnik baron Leonino. Pred kratkim se je ločil od svoje žene, rojene Rotschildove, in je šel z neko igralko na potovanje. Ko je baron izginil v valovih, je mlada dama obljubila 100.000 lir onemu, ki bi ga rešil. Zaman, baron je utonil prej nego mu je kdo mogel pomagati.

* Pretep med dvema pisateljema. V hiši dvornega igralca Hodotova se je odigrala zelo mučna scena, ravno ko je bila tam zbrana odlična družba. Pisatelj Leonida Andrejeva je nahručil pijani pisatelj Kuprin. Ko ga je Andrejev zavrnil, je Kuprin začel divjati in navzoči so ga komaj ugnali. Andrejev je izjavil, da od Kuprina ne bo zahteval zadoščanja, ker ga smatra za umobolnega.

* Velik požar. Malo mestece Simav v turškem vilajetu Brusa je pred par dnevi skoro popolnoma pogorelo. Ogenj je vpepelil vojašnico, vladno poslopje in nad 1000 hiš. Turška vlada je poslala 1000 funtov (t. j. okoli 24.000 K) podpore prizadetemu občinstvu.

* Afera Vavrak. Obravnava proti atentatorju Vavraku, ki je izvršil v zbornici atentat na justičnega ministra dr. Hochenburgerja, se vrši v sredo dne 29. t. m. in četrtek dne 30. t. m. pred dunajskim porotnim sodiščem.

* Posebna oporoka. V Harkavu nedavno umrli zdravnik Sočava je vse svoje premoženje 300.000 rubljev volil mestnemu svetu z naročilom, da naj ustanovi in vzdržuje zavetišče za tiste posle, ki so več nego 25 let služili pri enem in istem gospodarju.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Put.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 6 vln. Najmanjši znesek 50 vln. Pis-menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vln. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Več gospodov se išče na dobro hrano Kje, pove „Prva anončna pisarna.“ 673 10—2

Dijak sprejme instrukcijo za nižji razred. Ponudbe pod „Dijak“ na „Prvo anončno pi-sarno.“ 716/2—1

Višješolec išče in-truželje. Poučuje la-tinščino za nižjo, ali pa vsestransko izobrazbo; tudi gospodične. Ponudbe pod „Domači pouk“ na „Prvo anončno pisarno.“ 722

Pisalni stroj že rabljen, a dobro ohranjen, z veliko pisavo se kupi. Ponudbe na Prvo anončno pisarno 724

Korespondenca.

Premožen fant želi korespondirati z lepo gospodično pod šifro „Silvo 1415“ na „Prvo anončno pisarno.“ 715

Gospodična želi dopisovati z gospodom, ki bi si rad prisvojil laško korespondenco, v kratke čas. šifra „Brinetka.“ „Prva anončna pi-sarna.“ 725

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

Kupujte „JUTRO“.

Izvod samo 6 vinarjev.

Zatekel se je

mlad foksterier

ki sliši na ime „Fiks“. Pes je bel in ima le na glavi rujave in črne lise.

Odda naj se proti dobri nagradi v Sodni ulici 1, II nad. P 631

Laška in dunajska

KUHINJA

nasproti glavne pošte

Od danes naprej polenovke. Okusne morske ribe se oddajo tudi ven po nizki ceni. Dobra kuhinja pod dobro znanim kuharjem Sonatto. Postrežba točna in solidna. Za obilen obisk se priporoča Marija Petrič.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem prevzel od g. Domijanoviča

brivnico

na Dunajski cesti.

Obenem posredujem tam tudi za posestva, premičnine, posebno starinske stvari. (Altertüher.)

Priporočam se slavnemu občinstvu za obisk in jamčim za točno in dobro postrežbo. P 628

Albert Derganc

brivec in konces. posredovalec.

Dobro računale

in prav izvolile so one gospodinjke, ki uporabljajo kot pri-datek za kavo v svojem gospodinjstvu „pravega : Francka : s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega : Francka :“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

== Roman ==

„Ljubimca beneška“

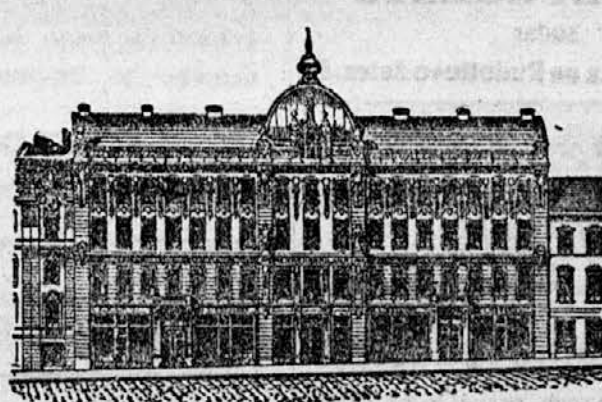
bo kmalu končan in potem pričnemo takoj priobčevati nov, ravnotako za-nimiv roman, na kar že sedaj opo-zarjamo vse cenjene čitatelje „Jutra“.

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog
nad 40 milijonov K.

Rezervni zaklad nad
1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 %, brez odbitka. Nevzdržene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega za-klada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5% in proti poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Trгоvec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Slovenci darujte za „Sokolski dom“ v Borovljah.

Proda se zaradi družinskih razmer dobro idoča

trgovina

v prometnem kraju. P 613
Natančneje v „Prvi anončni pi-sarni“, Francišanska ulica 8.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

V LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3

Dobe se tudi izgotovljena obuvala.
izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak
naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,
ali pa najde novega naročnika!

Svilnato blago

baržuni, pliši, tenčice, čipkasto blago, čipke,
vložki, svilnate vezenine, Jabots, šerpe, damski
ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti tra-
kovi, pozamentirja, porte, žnore, resice, dišave,
mila i. t. d., vedno najnovejše v največji izbiri.

Modna trgovina P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 7

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov
najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske
priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine proste.

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapka, Heitzmann,
Stelzhammer, Stingl in Hörügl

nudim slavemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem **izključno**
edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk,
svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni
za najmanjše obroke (K 18.—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Violine od 5 K
naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. —
Uglaševanja in popravila vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK c. kr. izvedenec in učitelj Glasb. Mat.

Ljubljana, Kongresni trg šte. 15.

Velike okasijske cene!

Konfekcije za dame in deklice ter narejenih
oblek in raglanov za gospode in dečke.

Ogromna izbira najnovejših komadov v vseh

najmodernejših barvah in krojih.

Cene brez konkurence.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike
in male, prodaja

IVAN BUGGENIG

sodar

publana, Cesta na Rudolfov 2. etaz. 5.

Najprimernejša igra za manjše odre
je enodejanka

Malomestne tradicije

Češko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar.
(Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“
v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založ-
niku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Preostale izvide romana

„ŽENA“

ki je vzbujal toliko zanimanja, ko
je izhajal v „Jutru“, prodaja uprav-
ništvo „Jutra“ mesto po prvotni
ceni (1 K)

po 60 vin. izvod.

Zunanji naročniki naj pošljejo znesek
v naprej in pridenejo 10 v za znamko.
Na naročila brez denarja se ne ozira.

Učiteljska tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo veliko zalogo najnovejših tiskov za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa
tiskovna in litografska dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo
Muzikalije

Telov. ulica št. 118

Najmodernejšee črke
Litografija

Postna hiša št. 76307.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh
mogočih sestavah. — Tekom leta 1910. zavarovalo se je 19.215 oseb za kapital nad 155 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 101
milijonov kron. Premoženje družbe znaša nad 392 milijonov kron.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najrazumnnejših kombina-
cijah pod take ugodne pogoje, ko
sobna druga zavarovalnica.

Vse čisti dobiček se razdeljuje zavar-
vancem; dosedaj se ga je izplačalo
K 2.485.719.—

„S L A V I J A“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.840-58.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovanske-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje pred
požarnimi škodami po najnižjih cenah.
Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal
in okenskih plošč.
Škode cenjuje takoj in najkrajnjše.
Uživa najboljši uklova, koder posluje.

Dovoljuje in študuje dobička lastnih
podporo v naročnem in obnoveleto
namene.

Del. glavica:

K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Za zrebanje dne 1. decembra 1911 priporočamo promese drž. srečk iz l. 1864. Glav. dob. K 300.000.—. Cele K 36.—, pol K 18-50.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Rez. fond nad

K 800.000.